

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D. a soudců JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D. a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobce: **Ing. Z. Š.**, zastoupený Mgr. Martou Ptáčkovou, advokátkou se sídlem Moravské nám. 15, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo nám. 3/5, Brno, za účasti osob zúčastněných na řízení: 1) P. E. a 2) K. E., oba zastoupeni JUDr. Janem Juračkou, advokátem se sídlem Tovární 7, Znojmo, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 27. 10. 2009, č. j. 31 Ca 50/2007 - 232, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek spočívající v tom, že až do skončení řízení před Nejvyšším správním soudem se pozastavují účinky rozhodnutí Městského úřadu Znojmo ze dne 13. 9. 2006, č. j. Výst: 23d 1012559/2003-Ma Rozh, ve spojení s rozhodnutím žalovaného ze dne 24. 1. 2007, č. j. JMK 160177/2006.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 24. 1. 2007, č. j. JMK 160177/2006, žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Znojmo ze dne 13. 9. 2006, č. j. Výst: 23d 1012559/2003-Ma Rozh, kterým stavební úřad nařídil žalobci provést odstranění části stavby v rozsahu cca 1/3 délky kanalizační přípojky (betonového koryta) ve spodní části před zaústěním do kanalizace na pozemcích ve vlastnictví Města Znojma parc. č. X, X a X v k. ú Z. město, postavené dle závěrů stavebního úřadu v rozporu se stavebním povolením. Proti tomuto rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu, kterou Krajský soud v Brně odmítl podle § 37 odst. 5 s. ř. s. usnesením ze dne 24. 7. 2007, č. j. 31 Ca 50/2007 - 80, s odůvodněním, že žalobcovo podání postrádá základní náležitosti žaloby podle § 71 odst. 1 písm. a) až f) s. ř. s. Proti usnesení krajského soudu podal žalobce kasační stížnost a následně navrhl, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek. Nejvyšší správní soud návrhu žalobce vyhověl a usnesením ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 - 131, přiznal kasační stížnosti odkladný účinek. Nejvyšší správní soud dále rozsudkem ze dne 22. 1. 2009, č. j. 5 As 17/2008 - 146, zrušil usnesení krajského soudu a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

V dalším řízení krajský soud nejprve na základě návrhu žalobce ze dne 30. 3. 2009 přiznal usnesením ze dne 24. 6. 2009, č. j. 31 Ca 50/2007 - 192, žalobě odkladný účinek. Vlastní žalobu proti rozhodnutí žalovaného krajský soud rozsudkem ze dne 27.10. 2009, č. j. 31 Ca 50/2007 -232, zamítl, neboť neshledal žalobní námitky týkající se zákonnosti napadeného rozhodnutí žalovaného důvodnými.

Žalobce („stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností ze dne 1. 12. 2009, doplněnou podáními ze dne 9. 12. 2009, ze dne 14. 1. 2010, ze dne 15. 1. 2010, ze dne 18. 1. 2010 a ze dne 19. 1. 2010, v nichž uvádí důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Podáním ze dne 8. 12. 2009 navrhl stěžovatel, aby Nejvyšší správní soud ve smyslu § 107 s. ř. s. přiznal kasační stížnosti odkladný účinek; tento návrh doplnil stěžovatel podáním ze dne 18. 1. 2010 a ze dne 25. 2. 2010.

Stěžovatel svůj návrh na přiznání odkladného účinku podle § 107 s. ř. s. odůvodnil tím, že výkonem rozhodnutí stavebního úřadu dojde na straně stěžovatele k nevratné újmě. Toto tvrzení dokládá stěžovatel usnesením Okresního soudu ve Znojmě ze dne 21. 12. 2009, č. j. 8 Nc 5930/2008-29, jímž byla nařízena exekuce k vynucení splnění povinnosti stěžovatele uložené rozhodnutím stavebního úřadu, tj. povinnosti odstranit 1/3 délky kanalizační přípojky ve spodní části před zaústěním do kanalizace na pozemcích ve vlastnictví města Znojma, jež byla postavena v rozporu se stavebním povolením, a výzvou soudní exekutorky JUDr. Emilie Čenovské ke splnění vymáhané povinnosti ze dne 8. 2. 2010, č. j. 10 EX 64/10. Stěžovatel uvedl, že odstraněním části kanalizační přípojky bude stěžovateli znemožněno odvedení odpadních vod do kanalizace a v současné době není v jeho silách toto zajistit jiným způsobem. Výkonem rozhodnutí hrozí stěžovateli závažná újma na majetku a další škoda spočívající v nákladech, jež vynaložil na stavbu. Tuto újmu na straně stěžovatele nebude možné později napravit ani v případě příznivého rozhodnutí Nejvyššího správního soudu.

Žalovaný se k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nevyjádřil.

Osoby zúčastněné na řízení ve svém vyjádření uvedly, že stěžovatel dle jejich názoru zbudoval stavbu v rozporu se stavebním povolením. Stavba je vedena podél veřejného schodiště, je otevřená, trčí z ní dráty a hrozí zranění kolemjdoucích, zejména dětí. Stavba měla být vedena zčásti pod zemí, ve skutečnosti je však vedena celá nad zemí. Navíc stavba narušuje ráz okolí, jež je památkovou rezervací. Z těchto důvodů tedy navrhly, aby odkladný účinek nebyl kasační stížnosti přiznán.

Nejvyšší správní soud při posouzení návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti vycházel z následujících skutečností, úvah a závěrů.

Podle § 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; přitom užije přiměřeně § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce (zde stěžovatele) nenahraditelnou újmu a přiznání odkladného účinku se nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a není v rozporu s veřejným zájmem.

Nejvyšší správní soud po zvážení argumentů stěžovatele dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti dle § 73 odst. 2 s. ř. s. jsou naplněny.

Ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. obsahuje 3 podmínky: (1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí znamenat pro žalobce (resp. stěžovatele) nenahraditelnou újmu; (2) přiznání odkladného účinku se nesmí nepřiměřeně dotknout nabytých práv třetích osob; a (3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s veřejným zájmem.

Nejvyšší správní soud se seznámil s podklady předloženými stěžovatelem. Po zhodnocení všech relevantních údajů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že první podmínka pro přiznání odkladného účinku je splněna. Odstranění 1/3 kanalizační přípojky by skutečně mohlo vést k nevratnému porušení práv stěžovatele, které by již nebylo možné zhojit ani případným rozhodnutím v jeho prospěch. V tomto ohledu lze odkázat např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 10. 2004, č. j. 6 Afs 25/2003 - 59 (dostupné na www.nssoud.cz), dle něhož „nenahraditelná újma, která by stěžovateli při výkonu nebo jiných právních následcích rozhodnutí mohla vzniknout a jež je základní podmínkou pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti [§ 73 odst. 2 s. ř. s.], musí představovat výjimečný a závažný stav, který již nelze v dalším běhu času nijak odčinit“. Právě případné odstranění 1/3 kanalizační přípojky by nepochybně představovalo pro stěžovatele takovou nenahraditelnou újmu, která je nevratná. Stěžovatel tvrdí dotčení na svých právech a domáhá se soudní ochrany právě v souvislosti s rozhodnutím o odstranění této stavby, pokud by tedy výkonem uvedeného rozhodnutí byla stavba skutečně fakticky odstraněna, nemělo by již rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o věci samé žádný reálný význam a nemohlo by stěžovateli poskytnout jinou než pouze hypotetickou ochranu.

Nejvyšší správní soud posoudil žádost o přiznání odkladného účinku i z hlediska zbývajících dvou podmínek stanovených § 73 odst. 2 s. ř. s. Pokud jde o druhou podmínku, neshledal Nejvyšší správní soud, že by přiznáním odkladného účinku byla nepřiměřeně dotčena nabytá práva třetích osob. Z podkladů předložených stěžovatelem, včetně fotografické dokumentace, i ze správního spisu vyplývá, že pěší cesta (konkrétně schodiště a část chodníku), po níž kanalizační přípojka vede, není frekventovanou veřejnou komunikací a dotýká se pouze omezeného počtu vlastníků přilehlých pozemků. Provedení kanalizační přípojky rovněž nezužuje schodiště do té míry, aby bylo možné říci, že by zachování stávajícího stavu do doby meritorního rozhodnutí Nejvyššího správního soudu nepřiměřeně zasahovalo do práv vlastníků přilehlých pozemků. K vyloučení možnosti odkladného účinku nepostačuje, aby byla práva třetích osob pouze dotčena; § 73 odst. 2 s. ř. s. vyžaduje, aby se přiznání odkladného účinku dotklo nabytých práv třetích osob „nepřiměřeně“. V projednávaném případě však tento předpoklad nebyl splněn.

Pokud jde o třetí podmínku, osoby zúčastněné na řízení uvedly, že (a) stavba byla postavena v rozporu se stavebním povolením, (b) hrozí zranění kolemjdoucích osob a (c) stavba hyzdí památkově chráněné území. Co se týče námitky rozporu se stavebním povolením, jedná se o závěr stavebního úřadu, žalovaného a následně i krajského soudu ve věci samé, který vedl k vydání rozhodnutí, proti nimž stěžovatel brojil žalobou a následně kasační stížností. Je třeba uvést, že Nejvyššímu správnímu soudu v této fázi řízení o kasační

stížnosti nepřisluší posuzovat věc meritorně. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, v plném rozsahu dostupném na www.nssoud.cz: „Rozhodnutí o přiznání odkladného účinku žalobě a o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou svou podstatou rozhodnutími předběžné povahy a nelze v nich předjímat rozhodnutí o věci samé.“

Pokud jde o druhý a třetí argument osob zúčastněných na řízení, jež se týkají hrozícího zranění kolemjdoucích a narušení rázu památkové rezervace, Nejvyšší správní soud konstatuje, že byť v tomto případě skutečně může být dotčen veřejný zájem na ochranu zdraví veřejnosti a veřejný zájem na zachování vzhledu památkové rezervace, tyto veřejné zájmy je však nutné vážit oproti ústavnímu právu stěžovatele na soudní ochranu, neboť jak již bylo řečeno, výkonem rozhodnutí o odstranění stavby by následné rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o předmětné kasační stížnosti ani, v případě důvodnosti kasační stížnosti, následné nové rozhodnutí krajského soudu o podané žalobě již efektivní soudní ochranu přinést nemohlo a tudíž nelze vyloučit, že by v konečném důsledku mohlo být dotčeno právo stěžovatele chráněné čl. 11 Listiny základních práv a svobod (právo na ochranu majetku) a čl. 1 Protokolu č. 1 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (právo na pokojné užívání majetku). Ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. sice výslovně nestanoví, že se musí jednat o nepřiměřený zásah do veřejného zájmu (na rozdíl od překážky přiznání odkladného účinku v podobě „nepřiměřeného“ zásahu do nabytých práv třetích osob), nicméně i § 73 odst. 2 s. ř. s. musí být vykládán ústavně konformním způsobem a je tedy nutné poměřovat základní práva svědčící stěžovateli s veřejným zájmem, na něž upozorňují osoby zúčastněné na řízení. Nejvyšší správní soud v daném případě shledal, že zájem na ochraně stěžovatele před možnou nenahraditelnou újmou převáží nad veřejným zájmem na okamžité odstranění části stavby, v podrobnostech Nejvyšší správní soud odkazuje na své výše uvedené usnesení ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 - 131, jímž přiznal odkladný účinek první kasační stížnosti stěžovatele.

Nejvyšší správní soud se dále zabýval otázkou, v jakém rozsahu je nutno přiznat kasační stížnosti odkladný účinek, aby byla stěžovateli zajištěna dostatečná ochrana před možným vznikem nenahraditelné újmy v důsledku okamžitého výkonu rozhodnutí stavebního úřadu. V souladu s usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2005, č. j. 2 Afs 77/2005 - 96, publikovaným pod č. 786/2006 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud připomíná, že „odkladný účinek podle § 107 soudního řádu správního může být v řízení o kasační stížnosti přiznán a působit nejen ve vztahu k přezkoumávanému rozhodnutí krajského soudu (či jeho části), ale i přímo ve vztahu ke správnímu rozhodnutí (či jeho části), k jehož přezkumu se dotýčné řízení před krajským soudem vedlo“. V citovaném rozhodnutí je taktéž uvedeno, že „je nutné v těchto výjimečných situacích (pozn.: když jsou naplněny podmínky dle § 73 odst. 2 s. ř. s.) po dobu trvání přezkumného soudního řízení výkon či případně jiné právní následky správního rozhodnutí pozastavit, protože v opačném případě by samotné přezkumné řízení soudní ztratilo podstatnou část svého základního smyslu, jímž je nepochybně bránit tomu, aby právní poměry osob byly upraveny či ovlivněny nezákonnými rozhodnutími veřejné správy“. Smyslem přiznání odkladného účinku je totiž vytvoření takového prozatímního stavu, aby vůbec mělo smysl dále vést přezkumné soudní řízení.

Za dané situace Nejvyšší správní soud konstatuje, že vyloučení hrozby výkonu rozhodnutí se musí vztahovat k rozhodnutí Městského úřadu Znojmo ze dne 13. 9. 2006, č. j. Výst: 23d 1012559/2003-Ma Rozh, neboť to jediné představuje vykonatelné rozhodnutí, jehož výkon by mohl stěžovatele ohrozit. Je třeba vycházet i z toho, že krajský soud sice přiznal žalobě podané proti odvolacímu rozhodnutí žalovaného odkladný účinek, v souladu s § 73 odst. 3 s. ř. s. však byly přiznáním odkladného účinku žaloby pozastaveny účinky napadeného rozhodnutí pouze do skončení řízení před krajským soudem.

Nejvyšší správní soud proto vymezil rozsah odkladného účinku tak, že jeho přiznáním se pozastavují až do skončení řízení před Nejvyšším správním soudem účinky citovaného rozhodnutí Městského úřadu Znojmo ze dne 13. 9. 2006, č. j. Výst: 23d 1012559/2003-Ma Rozh, ve spojení s rozhodnutím žalovaného ze dne 24. 1. 2007, č. j. JMK 160177/2006. Ve vztahu k rozhodnutí krajského soudu není v tomto případě důvodu kasační stížnosti odkladný účinek přiznávat.

S ohledem na výše uvedené tedy Nejvyšší správní soud rozhodl o přiznání odkladného účinku do rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o podané kasační stížnosti, přičemž je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku žádným způsobem nepředjímá budoucí rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o věci samé.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 12. března 2010

JUDr. Lenka Matyášová, Ph.D.
předsedkyně senátu